

УДК 821.161.2.09

Я. В. Пархета

**ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ ГРИГОРА
ТЮТЮННИКА (НА МАТЕРІАЛІ МЕГАТЕКСТУ
ПИСЬМЕННИКА)**

У сучасному літературознавстві фіксується інтерес науковців до розширення науково-теоретичної бази, яка уможливило переосмислення питань, пов'язаних із проблемами кореляції особистісного начала у психоструктурі митця та художнього результату. У зв'язку з цим звернення до категорії „художнє мислення” як складника психопоетики є цілком виправданим. Поняття „художнє мислення” набуло міждисциплінарного статусу. Донедавна воно перебувало у складі лише психології (В. Роменець, В. Клименко та ін.) та філософії (О. Андреев, Г. Єрмаш, М. Ігнатенко, О. Поліщук та ін.). На зацікавленість художнім мисленням як категорією поетики та психопоетики вказує наявність наукових праць таких авторів: К. Баліна, П. Білоус, Г. Волощук, Є. Волощук, Г. Клочек, С. Михида, М. Фока. Водночас не можна говорити про вичерпність розуміння категорії „художнє мислення” у теоретичному плані. Це пояснюється різнобічним та одноосібним трактуванням цього терміну, а подекуди й відсутністю визначення, яке слугувало б за опорну точку літературознавчого дослідження.

Завданням статті є визначення основних підходів до трактування поняття „художнє мислення” у літературознавстві як структурного компонента психопоетики та розкриття через мегатекст Григора Тютюнника особливостей його художнього мислення, які вплинули, на нашу думку, на поетику художніх творів прозаїка. Відсутність дослідження на цю тему й визначає актуальність розвідки.

Об'єктом дослідження є епістолярій, мемуари Григора Тютюнника та художні твори письменника, у яких виявляються особливості його художнього мислення.

На думку Г. Клочека, правильне відтворення моделі художнього мислення відкриває таїни поетики письменника, „і сам характер її функціонування як системи „робочих принципів” автора” [1, с. 58]. Автори літературознавчої енциклопедії визначають художнє мислення як „синтезований психічний процес, який зумовлює написання творів, що мають неперепутну естетичну вартість” [2, с. 564]. У такому мисленні переважають „уявлення та образи уяви, почуття, які завдяки багатству асоціацій витворюють конкретно-чуттєву інтенціональну художню дійсність” [2, с. 564]. Зміст поняття „художнє мислення” розкрито у словнику з естетики (1989) як „вид інтелектуальної діяльності, спрямованої на розуміння і сприйняття витвору мистецтва” (Переклад наш) [3, с. 220]. Розглядаючи ознаки художнього мислення, О. Поліщук

визначає такі, як: „відмінність від абстрактно-понятійного мислення”; „наявність різновидів”, „сукупність художніх засобів як знаряддя художнього мислення” [4, с. 76].

Варто зазначити думку А. Андрєєва про те, що: „вирішальну роль ... відіграє мислення, що здійснює найбільш тонкий аналіз зовнішнього світу. Тому для того, щоб правильно зрозуміти, як відбувається дійсність в мистецтві, нам необхідно розібратися в структурі і вмісті тих мислительних процесів, які відбуваються в свідомості людини, зайнятої художньою діяльністю...” [5, с. 3]. Науковець пропонує розглядати художнє мислення „... виходячи із загальних уявлень про особливості художнього відтворення світу” [5, с. 9]. Розглядаючи художнє мислення як естетичну категорію, А. Андрєєв відзначає, що це – „структурно-складний процес, який вміщує в собі ряд компонентів і не зведений до жодного з них, взятих окремо” (переклад наш – Я. П.) [5, с. 22]. Відкинувши постійні звернення до позицій марксистсько-ленінської естетики, можна виокремити головну цінність такого різновиду мислення, яка полягає, на думку вченого, в „істинності, у здатності глибоко розуміти оточуюче нас життя” [5, с. 11]. Науковець виокремлює два типи художнього мислення: антитетичний та неантитетичний [5, с. 10]. Відповідно до зазначених типів, ним визначено такі особливості художнього мислення: антиномічність та неантиномічність. Перша властивість пояснюється невизнанням письменником законів суспільства, в якому він живе та небажанням підкорюватись їм; друга – погляд збоку на свій досвід. Під впливом другої – герой у творах письменника усе спокійно зважає, осмислює та зберігає спокій навіть тоді, коли певні життєві закони здаються йому несправедливими.

Заслуговує на увагу також праця Б. Мейлаха „Психологія художньої творчості”, у якій зазначено, що зрозуміти закономірності художнього мислення творця – означає розкрити особливості „специфічної переробки і узагальнення його вражень дійсності, охарактеризувати його естетичну систему, принципи, якими визначена внутрішня структура його образів і на яких засновано їх виникнення і перетворення в індивідуальній свідомості” [6, с. 111]. Погоджуємось із думкою літературознавця в тому, що дослідити художнє мислення письменника неможливо без залучення щоденникових записів, епістолярію та власне творів як продукту його творчості.

Досліджуючи процес творчості, Г. Єрмаш визначає, що „... творчий процес художника, як і інші види суспільної діяльності, пов’язаний з процесом мислення, унаслідок чого художній твір як „вितворене” стає „продуктом мислення...” [7, с. 57]. Слід зазначити, що дослідниця надає особливого значення інтелектуальному таланту як структурному компоненту художнього мислення. Це пояснюється тим, що збережені у пам’яті епізоди з життя, окремі типи характерів,

замальовки, нотатки – усе це згодом митець може використати у своїй творчості.

Таким чином, художнє мислення – це специфічний тип мислення людини, спрямований на створення унікальних витворів мистецтва, які мають велику естетичну вартість.

Узагальнивши ознаки художнього мислення, можемо стверджувати, що для Григора Тютюнника характерними є такі його особливості: антиномічність; емоційність та чутливість; наявність інтелектуального таланту; синтетичність (симбіоз живопису та музики у художніх творах); ліричність творів, драматургічність. Н. Зборовська як основу художнього мислення Гр. Тютюнника також визначає „переживання природного ладу, спричинені пошуками внутрішньої гармонії” [8, с. 31]. Не претендуючи у межах статті на всеохопність, детально розкриємо лише основні, на наш погляд, властивості художнього мислення Гр. Тютюнника.

Антиномічності як рисі художнього мислення письменника сприяла політична ситуація в суспільстві. Так, однією з причин морального придушення та духовного спустошення письменника було тиснення з боку тоталітарної влади. Гр. Тютюнник ніколи нікому не підпорядковувався і вимагав цього й від інших. Так, Л. Зубак, описуючи духовну схожість Гр. Тютюнника та Ф. Рогового, відзначає: „Не терпів підлабузників і пристосуванців, а ще слабкодухих” [9, с. 124]. У листі до друга, письменника, Гр. Тютюнник називає своє оточення сірим і брудним. Він був дуже обурений підлістю, тупістю, підступністю людей. Ця думка знаходить підтвердження у листі до Ф. Рогового від 16 листопада 1972 р.: „Був на вечорі А. Малишка. Нудьга. Деградовані промови деградованих людей, страм і злість. Аж температура піднялася” [10, с. 133]. До художньої літератури Гр. Тютюнник також був вимогливим. Особливо він не любив графоманів, які писали або ж на замовлення влади, або заради грошей. Саме небажання примиритись із тоталітарною владою, писати „про що скажуть”, постійні протистояння, захист українського письменства і визначають, на нашу думку, антиномічність художнього мислення Гр. Тютюнника.

Незалежними постають і персонажі його творів (Олесь „Дивак”, Микола „День мій суботній”, Їгорко „Смерть кавалера”, Ілько „Сито, сито...” Харитон „Облога” та ін.). Головний герой оповідання „Дивак” – Олесь, на перший погляд, здається тихим, добрим. Принаймні так про нього говорять на селі. У школі на уроці малювання хлопчик показує зовсім іншу рису свого характеру – впертість та непокірливість. Дійсно, учень не намалював горщик тому, що саме у той момент йому необхідно було вивільнити свої емоції та уяву і намалювати щойно побаченого дятла. Демонструючи свій непростий характер, Олесь ще й посеред уроку без дозволу вийшов із класу. Для хлопчика це було не порушенням поведінки, а, перш за все, утвердженням його внутрішньої свободи. Така ж риса незалежності і протиборства презентована у

психоавтобіографічному творі Гр. Тютюнника „День мій суботній”. Якщо в оповіданні намагається протидіяти усталеним законам маленький хлопчик, то у повісті – дорослий чоловік. Він не звик коритися, прислужувати і ніколи цього робити не буде. Одним із яскравих прикладів протиборства системі є випадок, коли головний герой навмисне запізнювався на роботу, як він зазначає: „...не тому, що проспав чи помалу йшов, а заради розваги” [11, с. 476].

Надмірна емоційність, чутливість Гр. Тютюнника посприяли вибору форми художніх творів. У листі до брата, Григорія, письменник зізнається у холеричності свого темпераменту та порівнює його зі старим снарядом, який у будь-який момент під дією зовнішніх подразників може зірватися. Можемо припустити, що саме холеричний компонент у психоструктурі письменника породив особливу художню енергетику. Саме ця риса психоструктури митця дозволяла точно, лаконічно і гостро виразити почуття, сконцентрувати увагу на окремих деталях. Ідея „сконцентрованості матеріалу і компактності композиції” [12, с. 247], як головна ознака новели, притаманні творам Гр. Тютюнника. У записнику письменника знаходимо нотатку: „Є тільки одна форма художнього твору – лаконізм” [13, с. 69]. Надмірна чутливість Гр. Тютюнника давала змогу тонко відчувати людину. Він зізнається у щоденнику, що відчуває людину, „як рана сіль” [10]. Таким чином, перевага жанру новели, а особливо таких її форм, як психологічна та соціально-психологічна обумовлені бажанням письменника сконцентрувати увагу на окремих психічних станах людини та індивідуальностях.

Про синтетичність як основу художнього мислення йдеться у працях Б. Мейлаха, Г. Клочка, М. Фоки. Вважаємо, що емоційність як складова характеру Гр. Тютюнника сприяла синтезу декількох видів мистецтв у його творчості, а саме: музики та живопису.

Художник – В. Березовий у спогадах про Гр. Тютюнника звертає увагу на те, що письменник дуже любив пісню. Завжди, коли мав змогу, занотовував пісні і сам любив співати. В. Березовий зазначає: „Гармонійне поєднання почуття і слова, яке досягається в народній пісні, не двали йому спокою [...]. Народна пісня була для нього святиною, до якої могла доторкнутись тільки добра, чиста душа” [14, с. 133]. У записнику письменника спостерігаємо не лише окремі назви пісень, а й їхній повний текст. Саме тому оповідання і новели Гр. Тютюнника насичені піснями („Зав’язь”, „Смерть кавалера”, „Медаль”, „Оддавали катрю”, „Син приїхав”, „Поминали Маркіяна”, „Облога”, „Вогник далеко в степу” та ін.). Сам Гр. Тютюнник говорив, що пісня – це „коли душа сповідається” [10, с. 133]. Як вважав письменник, музика має гіпнотичний вплив: „Іноді музика гіпнотизує людину: примушує її стискувати кулаки, сміятися, плакати, сумувати, пом’якшує душу і запалює ненавистю. Дивна сила в цій струнності звучання” (Переклад наш) [10, с. 287].

Зосередимо увагу на використанні письменником пісні в оповіданні „Оддавали Катрю”. Перша і найпотужніша пісня в оповіданні – „Ой, братіку, сокілоньку”. На відміну від інших пісень, які лунали на весіллі, це давня пісня-сугестія, адже вона навіює спогади на гостей. У ній і радощі, і сум, і поневолення, і сльози. Ця пісня об’єднала тих, хто ще вчора був у сварці, навіть чоловіки прохмеліли, наче й зовсім не пили: „Здавалося, не десятки людей співало ту пісню, а одна многогласа душа...” [15, с. 76]. Не справила враження вона лише на гостей з міста, які були в’язнями урбаністичної культури. Вдруге звучить пісня у розпал святкування. Якщо в першому випадку пісня мала сугестивний або навіть катарсичний характер, то в другому – музично-хореографічна композиція є елементом розваги і водночас ключем до розуміння сутності жениха Катрі. Пісня у молодого викликає не лише позитивні емоції, а робить його м’якшим: „Той теж сміявся уже – не скупю вже й не зверхньо, а щиро, по-людськи – і виявилось, що сміх у нього тихий, м’який, як у захопленого хлопчика...” [15, с. 78]. Таким чином, насиченість творів Гр. Тютюнника піснями визначена не лише українським колоритом, а й ідейно-змістовим навантаженням.

За нашими спостереженнями, Гр. Тютюннику властивий флегматичний тип темпераменту. Це, у свою чергу, сприяло стану задумливості, спостережливості митця. У щоденнику письменника знаходимо розлогі описи весни з усіма її квітучими принадами, деталізовані описи сну або ж нічного періоду доби у різних його проявах, які насичені живописними картинами. Можемо стверджувати, що спостережливість, увага до найменших деталей, станів, речей стали основою живописного компоненту художнього мислення Гр. Тютюнника. Записник митця наповнений також замальовками окремих явищ природи (сніг, дощ) або ж описами місцевості (сосновий бір, Вербний хутір); часто знаходимо описи сонця, неба: „Жовто заходило сонце. Жовтогаряче і гостре воно було – не вдивишся...небо на небосхилі зелене, без прозорості, і зоря, одна, теж яскраво-зелена тремтіла... Півнеба зеленого над горою, а вище – синє, – теж з тонким відтінком прозелені...” [10, с. 392]. Окремі елементи замальовок знайдуть своє втілення у таких оповіданнях, як „Деревій”, „На згарищі” „Печена картопля”, „Медаль”, „Іван Срібний”. Оповідання „Деревій” насичене живописними картинами: „На розсаднику ані душі, навіть слідів людських немає – неторкана земля. Тільки рівенькі, посаджені під шнур кленочки, тополі, дубки, ясени до сонця пнуться та напружуються в бруньках – ось-ось вони луснуть” [15, с. 85].

Щодо використання письменником у творах червоного та чорного кольорів неодноразово йшлося у дослідженнях попередників (А. Гурбанська, Н. Зборовська, О. Чепурна та ін.). Слід зазначити, що майже усі твори письменника насичені палітрою кольорів. Маємо підстави стверджувати, що кольори та їхні відтінки також передають певні настрої та почуття героїв, емоційну атмосферу оповідань та

повістей. Так, чорні очі у Санька Бреуса з оповідання „Дикий” відповідають його дикій і чудернацькій натурі; червоний захід сонця, червоно-зелені іскорки на траві від сонця, чорні кущі верболозу, червоне сонце із блискавками: усе це символізує жахіття війни („На згарищі”); недаремно зобразив автор червоно-сумне осіннє сонце, яке не гріло, а, здавалось, що сумувало разом із Климком, з іншими обездоленими війною дітьми („Климко”), чорна кіптява від диму згорілої станції – чи не єдиний притулок хлопчика. У оповіданні „Червоний морок” чорний та червоний кольори також асоціюються з подіями з війни. Як бачимо, усі перелічені відтінки чорного та червоного кольорів передають настрій часу та подій.

Для реалізації живописання словом Гр. Тютюнник вдається до конкретно-чуттєвих образів, які „являють собою поєднання дотику та запаху” [16, с. 95]. О. Білецький визнає, що запах діє так, як і музика, адже він викликає в уяві спогади всупереч розумового „Я” та має надзвичайну силу впливу [17]. У записній книжці Гр. Тютюнника можна віднайти окремі замальовки, насичені пахощами трави, степу, цвіту, землі: „Пахне степ, нагрітий сонцем: соняшниками в цвіту, стернею, травами на обніжках, просто гарячою землею” [10, с. 392]. Деякі з них знаходимо у художніх творах прозаїка: „Душно й солодко пахне в низовому бабиному садку тернів цвіт” („Вуточка”); „Пахла чорна земля на пагорбах між заплавами – пахла весняною жагою родити і вимерлими травами, трухлим сухостоєм і молодим пагіллям – пахла вічністю і скороминучою порою...” (Холодна м’ята) [15, с. 36].

Отже, використання образних одоративів, поєднання кольорової гами разом із музичним компонентом у художніх творах дає підстави стверджувати про синтетичність художнього мислення Гр. Тютюнника

В. Панченко вказує на драматургічність як рису художнього мислення письменника: „Є в його новелах щось від драматургії. Йому притаманне майже неперевершене чуття жесту героя, вміння через рух, вимовлене слово, вираз обличчя багато сказати про характер людини” [18, с. 155 – 156]. Однією з ознак драматургічності є діалоги та внутрішні монологи як форма вираження змісту та психології характерів, станів персонажів. Одним із яскравих прикладів внутрішнього монологу є монолог батька Катрі („Оддавали Катрю”). У пориві відчаю, втрати ще однієї доньки, Степан, на відміну від спокійної і терплячої дружини, не міг стримати емоції: „Думалося, приведе у двір доброго парубка, хазяїна молодого, та й житимуть на всьому готовому, для них таки приробленому, а їм із жінкою буде до кого на старості голову прихилити [...]. Казав зятям: зоставайтеся, хлопці, тут. Хати вам хутором поспинаємо в одне літо, садиби колгосп наріже такі, що садки в два-три роки вижене, як з води [...]. А вони: „У нас, папаша, там рідні, там квартири, заробітки непогані – чого ж іще?” [15, с. 65-66]. Монолог Степана відображає переживання, роздуми не лише над долею своїх дітей. Це також думки інших селян, діти яких виїхали у місто в пошуках

кращого життя. У голові батька не вміщується, чому не можна жити в селі, працювати на землі, як усі інші, як він вважав, нормальні люди. Його психологічний стан ускладнюється ще й дивними стосунками між молодими, які поводять себе як чужі люди. Такі внутрішні монологи мають місце в багатьох новелах, де Гр. Тютюнник, майстерно володіючи словом, уникає зайвої описовості, натомість залишає деталі, які складають мозаїку почуттів кожного з героїв оповідання.

Отже, художнє мислення як складник психопоетики відкриває таємниці художності письменника, які ми можемо достеменно відкрити через мегатекст митця. Такі ознаки художнього мислення, як: антиномічність, синтетичність, емоційність, драматургічність, ліричність, інтелектуальний талант, – безперечно, є властивими для Гр. Тютюнника. Стаття не охоплює аналіз усіх особливостей художнього мислення письменника-шістдесятника, тому їх вивчення становить перспективи подальших досліджень у цьому напрямку.

Список використаної літератури

- 1. Ключек Г. Д.** Енергія художнього слова: збірник статей // Г. Д. Ключек. – Кіровоград, 2007. – 448 с.
- 2. Літературознавча** енциклопедія / [автор-укладач Ковалів Ю. І]. – К. : „Академія”, Т. 2. – 2007. – 624 с.
- 3. Естетика:** Словарь. Под общ. ред. А. А. Беляева и др. – М. : Политиздат, 1989. – 447 с.
- 4. Поліщук О.** Художнє мислення: філософсько-естетичний дискурс (до проблеми семантичного поля поняття) / Олена Поліщук // Гуманітарний часопис : зб. наук. пр. – Х., 2005. – № 4. – С. 72 – 77.
- 5. Андреев А.** Художественное мышление как эстетическая категория / Александр Андреев. – М. : Знание, 1981. – 64 с.
- 6. Мейлах Б.** Психология художественного творчества: предмет и пути исследования / Борис Мейлах // Психология художественного творчества. – М. : Наука, 1980. – 288 с.
- 7. Ермаш Г.** Искусство как мышление / Гелла Ермаш. – М. : Искусство, 1982. – 277 с.
- 8. Зборовська Н.** Стильовий портрет шістдесятництва / Ніла Зборовська // Слово і час. 2001. – № 12. – С. 26-42.
- 9. Зубак Л.** „О, мій ти абсолютний чеснику!”: Про взаємини Гр. Тютюнника і Феодосія Рогового / Любов Зубак // Кур’єр Кривбасу. – 1997. – № 69-70. – С. 122-129.
- 10. Тютюнник Г.** Бути письменником: щоденники, записники, листи [передм., упорядкув. О. Неживого] / Григор Тютюнник. – К. : Ярославів Вал, 2011. – 440 с.
- 11. Тютюнник Григор.** Облога: Вибрані твори [передм. та примітки В. Дончика]. 3-тє вид. / Григор Тютюнник. – К. : Унів. Видавництво ПУЛЬСАРИ, 2005. – 584 с.
- 12. Фащенко В. В.** У ГЛИБИНАХ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ: Літературознавчі студії / В. В. Фащенко. – Одеса: Маяк, 2005. – 640 с.
- 13. Вічна** загадка любові : Літературна спадщина Григора Тютюнника. Спогади про письменника / [упоряд. А. Шевченко]. – К. : Рад. письменник, 1988. – 495 с.
- 14. Березовий В.** Його любили, ним захоплювались. Спогади про Гр. Тютюнника / Василь Березовий // Київ. – 1997. – № 5 – 6. – С. 130-140.
- 15. Тютюнник Григор.** Вибрані твори: Навч. посіб. /

Упорядкув., передм., прим. П. П. Засенка / Григорій Тютюнник. – К. : Грамота, 2008. – 400 с. **16. Александрова С.** Запахові відчуття – художня деталь в оповіданнях Григора Тютюника / Світлана Александрова // Лінгвістичний аналіз художнього тексту : хрестоматія / Ніжинський держ. ун-т ім. М. Гоголя ; укл. Н. М. Пасік. – Ніжин : [б. в.], 2007. С. 93-96. **17. Белецкий А. И.** В мастерской художника слова / А. И. Белецкий. – М. : Высшая шк., 1989. – 160 с. **18. Панченко В. Є.** Енергія пошуку: Літ.-крит. Ст. та нариси. / В. Є. Панченко. – К. : Рад. письменник, 1983. – 271 с.

Пархета Я. В. Особливості художнього мислення Григора Тютюника (на матеріалі мегатексту письменника)

Висвітлено проблему розкриття особливостей художнього мислення письменника на матеріалі мегатексту Гр. Тютюника, які вплинули на поезику його художніх творів. Наведено основні підходи до трактування поняття „художнє мислення”, які зазначені у різних наукових джерелах. Простежено ключові доміанти цієї дефініції. З’ясовано, що „художнє мислення” – це специфічний тип мислення людини, спрямований на створення унікальних витворів мистецтва, які мають велику естетичну вартість. Проаналізовано епістолярій, мемуари Гр. Тютюника з метою виявлення головних рис його художнього мислення. Констатовано, що для письменника характерні такі властивості художнього мислення: антиномічність; емоційність та чутливість; наявність інтелектуального таланту; синтетичність (симбіоз живопису та музики у художніх творах); ліричність творів, драматургічність. Проілюстровано взаємозалежність між художнім мисленням прозаїка та особливостями художності його творів. У подальших дослідженнях є можливим висвітлення та ґрунтовний аналіз усіх наявних ознак художнього мислення письменника через його мегатекст.

Ключові слова: мислення художнє, психопоетика, мегатекст.

Пархета Я. В. Особенности художественного мышления Грыгора Тютюника (на материале мегатекста писателя)

Освещены проблемы раскрытия особенностей художественного мышления писателя на материале мегатекста Гр. Тютюника, которые повлияли на поэтику его произведений. Приведены основные подходы к трактовке понятия „художественное мышление”, которые указаны в различных научных источниках. Прослежены ключевые доминанты этой дефиниции. Выяснено, что „художественное мышление” – это специфический тип мышления человека, направленный на создание уникальных произведений искусства, которые имеют большую эстетическую ценность. Проанализированы эпістолярій, мемуари Гр. Тютюника с целью выявления основных черт художественного мышления. Констатировано, что для писателя характерны такие свойства художественного мышления: антиномичность; эмоциональность и чувствительность, наличие интеллектуального таланта; синтетичность

(симбиоз живописи и музыки в художественных произведениях) лиричность произведений, драматургичність. Проілюстровано взаємозалежність між художественним мисленням прозаїка и особенностями художественности его произведений. В дальнейших исследованиях является моживим освіщення и основательный анализ всех имеющихся признаков художественного мышления писателя через его мегатекст.

Ключевые слова: мышление художественное, психопоетика, мегатекст.

Parheta Y. V. Features of artistic thinking of Hryhir Tiutiunyk (based on writer's megatext)

The problem of disclosing features of writer's artistic thinking based on the megatext of G. Tyutyunyk, that influenced the poetics of his works. The basic approaches were given to the interpretation of concepts, „artistic thinking” as defined in various scientific sources. It traced the dominant key of this definition. It was found that, „artistic thinking” – a specific type of human thinking, aiming to create unique works of art that have great aesthetic value.

G. Tyutyunyk's correspondence, memoirs were analysed, to identify the main features of his artistic thinking. Claimed that the writer is characterized by the following properties of creative thinking: antinomy, emotion and sensitivity, the presence of intellectual talent, syntetychnist (mixture of art and music in the works of art); lyrics and drama in his works. Illustrated the relationship between creative thinking of the writer and artistic features of his works. In further studies it is possible to coverage and analyse in details all available evidence of creative thinking of the writer through his megatext.

Key words: artistic thinking, psycholpoetics, megatext.

Стаття надійшла до редакції 11.09.2013 р.

Прийнято до друку 27.09.13 р.

Рецензент – д. філол. н., проф. Клочек Г. Д.

УДК 821.161.2

Н. М. Сизоненко

**У ПОШУКАХ ІСТИНИ: „СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІМ”
У НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ ВАСИЛЯ ШЕВЧУКА**

Значну частину художньої спадщини Василя Шевчука становлять історичні („Побратими, або Пригоди двох запорожців на суходолі, в морі та під водою”, „Велесич”, „Фенікс”) та документально-біографічні твори (романи „Предтеча”, „Битва, або Сім зваб ченця Івана з